

در گفت و گو با محمد حسن حامدی پژوهشگر هنر مطرح شد

زنده یاد سیف با قلمی سحرانگیز بانی پژوهش های سنتی شد

سیدهمریم سادات گوشه روزنامهنگار

دوم آبان ماه امسال هادی سیف نویسنده و پژوهشگر هنرهای سنتی پر گشود. پژوهشگری که در سطرهای کتاب‌های بی‌شمارش رنگ و بوی نقوش زیبای کاشیکاری‌های سنتی و نقاشی‌های قهوه‌خانه‌ای یا به قول خودش نقاشی‌های خیالی ساز به تصویر کشیده شد و در پس آن تاریخی از آثار هنرمندانی همچون کمال‌الملک، علی‌اکبر یاسمی، ابوالحسن خان صدیقی و سایر استادان هنرهای سنتی بود.

هادی سیف از جمله نویسندگان و پژوهشگرانی بود که به قول شاکرگردن و خوانندگان آثارش دیگر چنین قلمی به «ایران» دنیا به خود نخواهد دید. از ویژگی‌های بارز این استاد این بود که زمان حیات

استادان بنام، هنرهای سنتی را به خوبی درک کرده بود و در محضر این استادان بوده است. او همیشه با تواضع بسیاری در خصوص هنرهای سنتی حرف می‌زد و شاید بتوان گفت که تنها منبع غنی از آثار هنرهای سنتی محسوب می‌شد که در گفت‌وگوهای بسیاری به او رجوع می‌کردیم. سیف جزو هنرپژوهانی بود که برای حفظ میراث گرانمای هنرهای سنتی همچون نقاشی قهوه‌خانه‌ای و گچبری‌ها و کاشیکاری‌های قدیمی تلاش بسیاری کرد. اکنون پژوهشگران هنرهای سنتی خود را مدیون نوح نگه این پژوهشگر می‌دانند.

محمدحسن حامدی که خود پژوهشگر هنر است، همین ایده را دارد. او درباره خصوصیات و ویژگی‌های بارز حرف‌های سیف به «ایران» می‌گوید: «هادی سیف نویسنده و پژوهشگر هنرهای سنتی به‌طور

مشخص در خصوص هنرهای ایرانی پژوهش می‌کرد و در همین باره هم قلمفرسایی داشت. این پژوهش‌ها به نوعی از شاگردان مکتب کمال‌الملک شروع می‌شد و ایشان کتاب‌هایی درباره استاد علی‌اکبر یاسمی، علی رخسار و ابوالحسن خان صدیقی نوشتند و در این مسیر با هنرهای مردمی ایران آشنا شدند؛ که مشخصا در خصوص نقاشی قهوه‌خانه، نقاشی پشت شیشه و روی گچ را با دقت دنبال می‌کردند. محاصل پژوهش‌های استاد سیف بیشتر گردآوری مجموعه‌ای از تصاویری است که اکنون به‌صورت یکجا امکان رصد آنها وجود دارد که او تلاش کرد این آثار را پیدا کرده و از آن عکاسی و در کتابش منتشر کند، حامدی که خود آثار آن استاد هنرهای سنتی را خوانده در این باره می‌گوید: «سیف علاقه ویژه‌ای به هنرهای مردمی داشت. او بیشتر از هر

چیز تمرکزش بر هنرهای غیررسمی کشور بود. مورخانی که صبغه دانشگاهی دارند، روی چهره‌های تثبیت شده دست می‌گذارند. هنرمندانی که کارشان رسمیتی پیدا کرده و توانسته‌اند در نمایشگاه‌ها و بی‌پنال‌ها شرکت کنند. ولی آقای سیف در فضای کلی هنر سنتی‌های را پیدا کرده بود که الزاماً منوط به هنر نمایشگاهی نبود. ایشان این نکته را در گچبری‌ها و کاشیکاری‌هایی می‌دید که در سراسر کشور، تکایا، مساجد و منازل می‌شد آنها را مشاهده کرد. او از این بخت برخوردار بود چرا که وقتی به اهمیت این موضوع پی برد، توانست به بخشی از این آثار یا خود هنرمندان که در آن دوران می‌زیستند، دسترسی پیدا کند. ایشان به‌طور متمرکز از سال ۱۳۶۰ مطالعه را شروع کرد. کسی مثل ابوالحسن خان صدیقی در آن زمان حضور داشت یا علی‌اکبر صنعتی و عباس بلوکی فر که زنده بودند و آقای

سیف می‌توانست در مواجهه با این اشخاص اطلاعات بسیاری کسب کند. از طرفی وضاعتی از هنرها با گذشت زمان از دایره دسترسی بشر خارج شده و اطلاعات مربوط به آن آثار به مرور پیدا رفته یا بر اثر سهل‌انگاری یا تخریب طبیعی از بین رفته است. آثار آثاری مانند پشت شیشه، نقاشی قهوه‌خانه‌ای و کاشی‌هایی که دائم برداشته می‌شوند یا به سرقت می‌روند

فصلنامه سیف

سیف ادامه می‌دهد: «از آنجایی که گستره هنر ایران بسیار وسیع است، خود استاد سیف هم توانست تعداد محدودی از مهم‌ترین ارقام این هنرها را به پژوهش دریاورد و راجع به آن بنویسد ولی خوشبختانه قلمش چنان سحرانگیز و جذاب بود که بسیاری از پژوهشگران پس از خودش را به این نگاه جذب کرد. از جمله خود من. ما با خواندن کتاب‌های استاد مخصوصاً هنری کشورمان و هنرمندان مان علاقه‌مند شدیم و درباره‌اش کار کردیم. او به‌طور مشخص ۵ یا شش جلد کتاب با عنوان کلی «چرا ندیدیم؟»، نوشت. مثلاً یک کاشیکاری در امامزاده غریب در شیراز کاشی‌های خاصی دارد. استاد سیف یک کتاب مشخصاً راجع به این کاشیکاری‌ها نوشتند و در مدرسه چهار باغ اصفهان که تزئینات خاصی دارد را مشاهده کرده و به یک کتاب مستقل تبدیل کرده است. اینکه با

دیدن تصویر کاشیکاری‌های یک مجموعه، بتوانی یک کتاب از آن منتشر کنی این امکان و این شیوه نگاه را به هر پژوهشگری می‌دهد تا به‌طور وسیع‌تر هنرهای مردمی سرزمین خود را پیگیری کند. خوشبختانه آقای سیف توانستند بانی این ماجرا شوند و من کسانی را می‌شناسم که با این نگاه اکنون مشغول پژوهش هستند. او قلم خاصی داشت و می‌توان گفت امتیاز مخصوص به خودشان را داشت. شاید این قلم و این بیان شاعرانه‌ای که در کتاب‌هایشان داشتند دیگر تکرار نشود اما آن نگاه در واقع سرخنی است برای هر پژوهشگری که بتواند در شهر و دیار خود راجع به هنرهای محلی منطقه‌اش تحقیق کند؛ از هر نوع هنری. ما این نگاه را از سیف داشتیم. البته پژوهشگران دیگری هم مثل استاد ایرج افشار هم چنین نگاهی داشتند که نگاه ما را به جزئیات حوادث تاریخی جلب کرده‌اند.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در همدان عنوان کرد

حربه دشمن ایجاد تصویری ناکارآمد از نظام دینی در ذهن جوانان است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با تأکید بر اینکه حربه دشمن ایجاد تصویری ناکارآمد از نظام دینی در ذهن جوانان است، گفت: «باید با زبان رسا و با منطق، واقعیت‌های امروز ایران اسلامی را به اطلاع جوانانی برسانیم که اتفاقات تلخ و شیرین گذشته این سرزمین را ندیده‌اند.»

■ **با زبان رسا واقعیت را به جوانان بگوییم**

آن‌طور که در بخشی از گزارش ایرنا آمده، محمد مهدی اسماعیلی شامگاه سه‌شنبه در آیین روز کیودرآهنگ و گرامیداشت یاد و خاطره شهدای پنجم آبان‌ماه سال ۱۳۵۷ و ۶۴۱ شهید گرانقدر این شهرستان تأکید کرد: «مردم انقلابی کیودرآهنگ از همان ابتدا از نهضت امام خمینی(ره) پشتیبانی کردند و پیشاز حرکت‌های انقلابی در استان همدان و کشور بودند. در مناسبت‌های ملی، همواره از استان همدان به عنوان دارالمؤمنین به خوبی و نیکی یاد می‌شود؛ استانی که شهدای سرافراز و چون شهدای همدانی، چیت‌سازان و شهیاری در آسمانش می‌درخشند اما در این میان، کیودرآهنگ از ابتدای نهضت، شهرستان پیشاز استان بوده است.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: «جوادتی چون پنجم آبان‌ماه سال ۵۷، میوه درخت نهضت امام راحل است که در کوچه‌های کیودرآهنگ به بار نشست

و پنج شهید عالی‌مقام آن در خون پاک خود غلغلتیدند تا پرچمی برای عظمت ایران، همدان و کیودرآهنگ شوند و امروز در چهل و چهارمین سالگرد شهادت این شهدای سرافراز با افتخار و غرور از آنها یاد می‌کنیم.»

وی با اشاره به پیشنهاد مردم کیودرآهنگ در ایام نورانی دفاع مقدس گفت: «مساجد کیودرآهنگ در ایام دفاع مقدس روزهای پرشوری را سپری کردند به گونه‌ای که پدران، فرزندان خود را ابراهیم‌وار به مسلخ عشق می‌فرستادند و خاطرات اعزام نیرو از این شهرستان به جبهه‌ها و تشییع حماسی شهدا هرگز از یادها نخواهد رفت.»

وی با بیان اینکه رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی از همان روزهای آغاز به کار دولت مردمی تاکنون در سخنرانی‌هایشان نزدیک به چهل بار به اهمیت جهاد تبیین اشاره کرده‌اند، تصریح کرد: «باید با زبان رسا و با منطق، واقعیت‌های امروز ایران اسلامی را به اطلاع جوانانی برسانیم که اتفاقات تلخ و شیرین گذشته این سرزمین را ندیده‌اند، زیرا امروز در دانشگاه‌ها با فرزندان دهه هشتادی روبه‌رو هستیم که دشمن سعی می‌کند تصویری ناکارآمد از نظام دینی در ذهن این جوانان ایجاد کند.»

وی ادامه داد: «جهاد تبیین انقلاب را از مسیر مشکلات عبور می‌دهد و در

این راستا باید با زبان منطق و تبیین با جوانان و دانشجویان صحبت کنیم و این وظیفه همه مسئولان، پیشکسوتان انقلاب، بسیجیان و معلمان است که از تاریخ و ترس امروز دشمن از ملت ایران صحبت کنند.»

وی با اشاره به حضور و سخنرانی رئیس جمهور در سازمان ملل گفت: «آقای رئیس جمهور با در دست داشتن تصویر حاج قاسم سلیمانی در قلب دشمن و نظام استکباری، دشمن صهیونیستی را استیضاح کرد و در ادامه دشمن تلاش کرد با ایجاد اغتشاشات، شیریبی و طعم این موفقیت را بر کام مردم تلخ کند اما مردم ایران با قدرت و با تبعیت از رهبری نشان دادند همواره با آرمان‌های انقلاب اسلامی همراه هستند.»

■ **همه مشکلات به دست جوانان غیور حل می‌شود**

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تصریح کرد: «همه مشکلات به دست جوانان غیور این سرزمین مرتفع خواهد شد و بدون تردید تلاش‌های اخیر دشمنان در ایجاد اغتشاشات همانند همیشه با شکست تحقیرآمیز مواجه خواهد شد. ملت سرافراز ایران، انقلاب اسلامی را با دست خالی به پیروزی رساندند و هزاران مستشار امریکایی در ایران را تحقیر، کشور را ترک کردند زیرا ملت ایران آن روزها با دستان خالی با حضور گسترده نظامی

امریکا مبارزه کردند. امروز قدرت نظام جمهوری اسلامی به جایگاهی رسیده که کسی جرأت مقابله با ما را ندارد.»

وی با اشاره به برخی مشکلات اقتصادی و فرهنگی یک دهه اخیر گفت: «در این مدت کشور به خاطر تفکر غرب‌زده دچار عقب‌ماندگی شد و دشمنان تلاش کردند با اخلاف در بخش‌های مختلف اقتصادی، فرهنگی و فضای مجازی، به انقلاب اسلامی خدشه وارد کنند، اما باید بدانند که کشتی انقلاب یک ناخدای بیدار به

نام رهبر معظم انقلاب اسلامی دارد تا این پرچم انقلاب به دست صاحب اصلی‌اش برسد. وقتی سال گذشته دولت را تحویل گرفتیم با عده‌های عجیب و غریب در حوزه‌های مختلف دشمن امید مردم را هدف گرفته و به طور قطع بار دیگر سرش به سنگ خواهد خورد و امروز با حضور یک شخصیت جهادی، انقلابی و مکتبی در رأس دولت، خورشید انقلاب پر فروغ‌تر خواهد شد و این روشنایی، ظلمت ناامیدی را از بین خواهد برد.»

آخرین جزئیات سرود تیم ملی فوتبال ایران در جام جهانی قطر

تیم ملی

مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آخرین جزئیات مربوط به آماده شدن سرود تیم ملی فوتبال ایران برای جام جهانی ۲۰۲۲ قطر را اعلام کرد. محمد الهیاری در گفت‌وگو با ایرنا درباره تازه‌ترین خبرها از سرود تیم ملی فوتبال در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر، اظهار داشت: «مسئولیت فعالیت‌های هنری و تولید آثار موسیقایی تیم ملی برای جام جهانی به دفتر موسیقی محول نشده است. برنامه‌های جام جهانی در کارگروه‌های مختلفی دنبال می‌شود که یکی از این کارگروه‌ها، کارگروه فعالیت‌های فرهنگی، هنری و رسانه‌ای است که نمایندگان آن دستگاه‌های مختلف مانند وزارت میراث فرهنگی، وزارت ورزش، فدراسیون فوتبال، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و صداوسیما عضو آن هستند.»

او افزود: «با توجه به اینکه بخش‌های مختلف دولتی و خصوصی در زمینه تولیدات موسیقایی اقدام به تولید سرود، قطعه موسیقی یا نم‌هانگ کرده‌اند، قرار شد در کارگروه فوق به منظور بررسی و انتخاب بهترین‌ها، دفتر موسیقی با همکاری

صفازرزاده، از مهم‌ترین شاعران بعد از نیما

سیداحمد نامدی، شاعر و منتقد ادبی به بهانه سالروز درگذشت طاهره صفازرزاده با بیان اینکه فردیت برای ترسیم صفازرزاده بهترین واژه است، گفت: «فردیت در صفازرزاده بارزتر از

این است که او در گروهی قرار بگیرد. همین که صفازرزاده از گروه‌ها فاصله می‌گیرد، عملاً راه را برای مقایسه با دیگران می‌بندد. خانم صفازرزاده از مهم‌ترین شاعران بعد از نیما است. این را فارغ از جنسیت می‌گویم. او شاعر بسیار مهمی است، زیرا با دانش بسیار گسترده‌ای از جریان‌های روز شعری در جهان به ایران می‌آید و می‌تواند چیزهایی را که در ادبیات امروز جهان خیلی برجسته است، در شعرهای خود متبلور کند.»

او درباره اینکه آیا صفازرزاده از جریان‌های شعر بعد از نیما تأثیر گرفته یا جریان‌ساز داشته، توضیح داد: «برخلاف بسیاری از شاعران دهه ۴۰ اصلاً خودش را به جریان‌های شعری محدود نمی‌کند بلکه تلاش می‌کند، تجربیات و چیزی را که به آن رسیده و دانشش را پیدا کرده بویژه شعر، برجسته‌تر و در آثار خود متبلور کند. منتقدان نمی‌توانند او را نادیده بگیرند، زیرا تجربیات اصیلی که او دارد برای ارائه نظریه ادبی خیلی راهگشا است و از سویی تأثیر او در شاعران بعد از خود، خصوصاً بعد از انقلاب کاملاً مشهود است.» / ایسنا

عبدالرحیم سیاهکارزاده، هنرمند جانبناب در گذشت

عبدالرحیم سیاهکارزاده رئیس مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر و دبیر اجرایی بیست و نهمین جشنواره هنرهای تجسمی جوانان به علت بیماری در ۵۴ سالگی درگذشت. عبدالرحیم سیاهکارزاده از جانبنابان هشت سال دفاع مقدس و رئیس مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر، دبیر اجرایی بیست و نهمین جشنواره هنرهای تجسمی جوانان و دبیر اجرایی یادزهمین دوسالانه ملی نگارگری ایران به علت بیماری دار فانی را وداع گفت. این تشییع پیکر مرحوم سیاهکارزاده امروز- پنجشنبه (پنجم آبان ماه) در قطعه شهدای بهشت زهرا(س) انجام خواهد شد. / ایرنا

«پولانسکی»، پشت درهای جشنواره برلین

رسانه‌های آلمانی گزارش داده‌اند جشنواره بین‌المللی فیلم برلین در دوره آتی خود فیلم جدید ساخته «رومن پولانسکی» را نمایش نخواهد داد. عدم اقبال جشنواره برلین از فیلم جدید پولانسکی ۸۹ ساله، اتهامات سوء رفتار اخلاقی است که سال‌ها علیه این نویسنده و کارگردان مطرح است. به همین دلیل متخصصان معتقدند جشنواره برلین از بیم واکنش‌های منفی در پی انتخاب این فیلم، قید نمایش آن را خواهد زد. از سوی دیگر پولانسکی در کشور فرانسه که تابعیت آن را دریافت کرده شرایط مناسبی برای رونمایی از فیلمش ندارد و در صورت آنکه «تیری فرمو» مدیر جشنواره کن ساخته جدید پولانسکی در در کن بپذیرد، احتمالاً با واکنش‌های منفی فراوانی روبه‌رو خواهد شد. / ایسنا

انتشار فراخوان سیزدهمین جشنواره «فیلم ۱۰۰»

همزمان با انتشار متن رسمی فراخوان سیزدهمین دوره جشنواره «فیلم ۱۰۰» اعلام شد، این رویداد در سه بخش مسابقه ملی، مسابقه بین‌المللی و مخاطب کودک و نوجوان، نهم تا دوازدهم اسفند ۱۴۰۱ برگزار می‌شود. پوستر این دوره از جشنواره فیلم ۱۰۰ را محمد روح‌الامین طراحی کرده است. فیلمسازان و علاقه‌مندان به حضور در این دوره از جشنواره فیلم ۱۰۰ می‌توانند در سه بخش مسابقه ملی، مسابقه بین‌المللی و بخش مخاطب کودک و نوجوان آثار خود را ارائه کنند. ارسال آثار در این بخش باید در یکی از قالب‌های مستند، داستانی یا پویانمایی و با رویکرد «ایران عزیز» و حداکثر تا ۱۰۰ ثانیه (با احتساب تیتراژ) باشد. موضوعات این بخش با رویکرد «ایران عزیز» عبارتند از: پیشرفت، اخلاق، زیبایی‌ها، اقتصاد و ثروت ملی، امید، خانواده، میهن‌دوستی، عدالت و آزادی. / ایرنا

برگزاری نشست‌های «بررسی هویت زبانی ناآرامی»

سلسله نشست‌های «بررسی هویت زبانی ناآرامی» با محوریت بررسی زبان‌شناسانه نا آرامی‌های اخیر به همت دفتر پاسداشت زبان فارسی حوزه هنری، پنجشنبه ۵ آبان‌ماه در ۲ نوبت صبح از ساعت ۹ تا ۱۲ نوبت عصر از ساعت ۱۹ تا ۱۹ در سالن سلمان هراتی حوزه هنری برگزار می‌شود. هدف از برگزاری نشست‌های «بررسی هویت زبانی نا آرامی»، فهم پدیده اجتماعی ناآرامی‌های اخیر از منظر دانش‌های زبانی است. در این نشست‌ها، دانشوران زبان‌شناس، نشانه‌شناس، روایت‌پژوه، ادیبان، نویسندگان، پژوهشگران جامعه‌شناسی زبان، رسانه و زبان، سیاست و زبان و دیگر متخصصان حوزه زبان، پنجره‌ای می‌گشایند روی فهم هویت زبانی ناآرامی‌های امروز، پیشینه و آینده آن، روندهای اثرگذار بر آن و راه‌های پیشگیری از آن. / روابط عمومی